

В дорозі

Микола Некрасов

Скучно! Скучно!.. Поштарю меткий,
Ти б розвіяв тяжку мою скуку!
Заспівай-но мені щось про вік молодий,
Про рекрутський набір і розлуку;
Чимсь химерним мене посміши,
Де що бачив чи чув, розкажи —
Веселіше, бува, мені стане!

"Ох, і сам невеселий я, пане!
Лиходійка зсушила, жона!
В домі панським зростала вона
І вивчала там, біс його зна,
Разом з панною різні науки:
Ну, сказати б то, шити й в'язать,
На варгані тім грати, читать,-
Всі дворянські химери і штуки,
Одягалась не так, як у нас
На селі сарафанниці наші.
А, приміром, у шовк та в атлас,
Їла вдосталь і меду, і каші,
Виступала маніжливо так,
Як і панії, тобто, природні,
А не те вже, що брат наш кріпак,
Але сватав її й благородний
(Бач, учитель був ледь не здурів,
Каже кучер, Іванич Торопка),-
Ну, та щастя їй бог не судив:
Не потрібна в дворянстві холопка!
Наша панночка заміж пішла —
Та й до Пітера, вирване зілля!
Ну, а пан, одгулявши весілля,
Повернувся слабий до села
Та и віддав свою богові душу,
Сиротою zostавивши Грушу...

Через місяць приїхав зятьок —
Перебрав по ревізії душі,

Та й усіх посадив на оброк.
Ну, а далі добрався й до Груші.
Чи сказала, буває, йому
Щось навпроти, чи просто затісно
Разом жити в одному дому
Стало вдвох їм,— нам теє незвісно,-
Та вернув він її на село...
Знає місце своє хай мужичка!
Плаче дівка — ой, лихо прийшло!
Білоручка, мовляв, білоличка!

Як на гріх в дев'ятнадцятий рік
Увійшов я... Мене посадили
На тягло — та на ній і женили.
Ох, і лиха ж набравсь чоловік!
Ходить павою, бачиш, такою,-
Ні доїть, ні махати косою!
Гріх сказать, щоб ледача була.
Та усе, мовляв, з рук випадало!
Коли дрова чи воду несла,
Чи на панщину йшла — ну, бувало,
Жаль дивитися стане... куди!
І з обнови нема їй утіхи!
То натерли їй ногу коти,
То, мовляв, сарафан не до шмиги,
Ще нічого на людях, в сім'ї,
Ну, а потайки — сльози, як річка...
Загубило те панство її,
А була б хоч куди молодичка!

Все якийсь там патрет розгляда,
Все читання їй, бачиш ти, любе...
Страх бере мене, просто біда!
Приведе і синка до загуби!
Мис, чеше його день при дні,
Вчить читати мужицьку дитину,
Бить не б'є — не дає і мені...
Та не довго їй пестить дитину!
Ніби тріска зробилась худа.
І ходити вже стало над силу.
Толокна ложок зо дві з'їда...

Доведеться покласти в могилу!..
А від чого?.. Та я ж не томив
На тяжкій, бідолаху, роботі,
Зодягав, годував, без пуття не корив,
Шанував, бачить бог, по охоті...
Ну, а бити — сливе і не бив,
Ну, хіба там під п'яну десь руку..." —

"Ну доволі, поштарю! Одвів
Ти від мене тяжку мою скуку!"